

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н.ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ТӨРТІНШІ ӨНЕРКӘСІПТІК
ТӨҢКЕРІСТІҢ МҮДДЕСІ ЖӘНЕ МҮМКІНДІКТЕРІ»**

экономика ғылымдарының докторы, профессор
МУХАМБЕКОВ МҰРАТПЕК МУХАМБЕКҰЛЫНЫҢ
70-жылдығына орай халықаралық ғылыми онлайн семинардың
ЕҢБЕКТЕР ЖИНАҒЫ
27 сәуір 2018ж.

СБОРНИК ТРУДОВ

международного научно-онлайн семинара
**«ВЫЗОВЫ И ВОЗМОЖНОСТИ ЧЕТВЕРТОЙ ПРОМЫШЛЕННОЙ
РЕВОЛЮЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН»,**
посвященный 70-летию юбилею
доктора экономических наук, профессора
МУХАМБЕКОВА МУРАТПЕКА МУХАМБЕКОВИЧА
27 апреля 2018

PROCEEDINGS

of the international scientific online seminar
**«CHALLENGES AND OPPORTUNITIES OF THE FOURTH INDUSTRIAL
REVOLUTION IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN»,**
dedicated to the 70th anniversary of doctor of economic sciences, professor
MUKHAMBEKOV MURATPEK MUKHAMBEKOVICH
23 April 2018

Астана, Қазақстан
Астана, Казахстан
Astana, Kazakhstan

УДК 338
ББК 65
В 92

Редакционная коллегия:

Декан экономического факультета, д.э.н., профессор Макыш С.Б.,
Заместитель декана, к.э.н., доцент Тажикенова С.К.,
Заместитель декана, к.э.н., доцент Бакирбекова А.М.
Заведующий кафедрой «Менеджмент» д.э.н., профессор Толысбаев Б.С.
Заведующий кафедрой «Экономика» д.э.н., профессор Майдырова А.Б.,
Заведующий кафедрой «Туризм» к.э.н., доцент Дуйсембаев А.А.,
И.о. доцента кафедры «Менеджмент», доктор PhD, Тлеубердиева С.С.,

Қазақстан Республикасындағы төртінші өнеркәсіптік төңкерістің мүддесі және мүмкіндіктері:
Халық. ғыл. семинардың еңбектержинағы. - Астана: Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті, 2018.

Вызовы и возможности четвертой промышленной революции в Республике Казахстан:
Сб. материалов межд. онлайн семинара. - Астана: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2018.

Proceedings of the international scientific online seminar: **Challenges and opportunities of the fourth industrial revolution in the Republic of Kazakhstan.** Astana, L.N.Gumilyov Eurasian National University, 2018.

ISBN 978-601-337-019-4

Халықаралық ғылыми онлайн семинардың еңбек жинағында Қазақстан Республикасындағы төртінші өнеркәсіптік төңкерістің мүддесі және мүмкіндіктерінің өзекті мәселелері қарастырылған.

В сборнике материалов международного научного онлайн семинара рассмотрены актуальные вопросы основных вызовов и возможностей четвертой промышленной революции в Республике Казахстан.

The collection of materials on the international scientific online seminar considers important issues Challenges and opportunities of the fourth industrial revolution in the Republic of Kazakhstan.

УДК 330.341.1 (574)
ББК 65.012.332
В 92

ISBN 978-601-337-019-4

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті, 2018
© Евразийский Национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2018
© L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2018

СОДЕРЖАНИЕ

АЙТҚҰРМАНОВА Қ. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК СЕРІКТЕСТІКТІҢ ДАМУЫ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕЛЕРДІ САРАЛАУ	6
АКПАЕВА В.А. НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА РК: ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ	8
АЛДИБЕКОВ С.Б. БАНКТЕРДЕ БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕПТІ ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕСІ.....	9
АУЕЗОВА З.Т., АУЕЗОВА К.Т., ЖАТАКБАЕВА Г.У. НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКА ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ХАЛЫҚТЫҢ ҚОНЫСТАНУ ЖҮЙЕСІ ӨЗГЕРІСІНІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ.....	12
АМАНТАЕВА Д.Ж. ИНТЕРНЕТ ОРТАДА ӨНІМДІ ЖЫЛЖЫТУДЫҢ МАРКЕТИНГТІК ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДЫНУДЫ ТАЛДАУ.....	17
АНДАРОВА Р.К., ЕСКЕНДИР Н.Н., АБЖАНОВА М.К. ТҰРҒЫНДАРДЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН АРТТЫРУ – ҚАРЖЫ СЕКТОРЫН "ҚАЙТА ЖАҢҒЫРТУ" НЕГІЗДЕРІНІҢ БІРІ.....	21
АНТОЩУК В.А., АРХИПОВА А.В. ПРОБЛЕМЫ ОХРАНЫ ВОДНОГО БАССЕЙНА ОЗЕРА БАЛХАШ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ.....	23
АЙТҚАЛИЕВА А.А. БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕПТІҢ ҒЫЛЫМ РЕТІНДЕ ҚАЛЫПТАСУЫ ЖӘНЕ ДАМУЫ	25
БАУЫРЖАНКЫЗЫ Д. СОВРЕМЕННЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	27
ГИЛЁВ Н.В. КРИПТОВАЛЮТА В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ	30
ДАРИБЕКОВ С.С. АНАЛИЗ АГРАРНОГО ПРОИЗВОДСТВА КАРАГАНДИНСКОГО РЕГИОНА	32
DOSKHOZHAYEVA A. ZH. INTERNET-MARKETING AS TOPICAL TOOL IN MODERN MARKETING.....	36
ЕРГЕШ Б.Р. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БИЗНЕСТІҢ ӨЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІГІНІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ.....	39
ЕРКИНБАЕВА Н.Е., ХИКМАТОВА А.А. СОЦИАЛЬНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ И КАЧЕСТВО ЖИЗНИ: КОНЦЕПТУАЛЬНЫЙ АНАЛИЗ	41
ЕСКЕНДИР Н.Н., ТАЛГАТ Б.Ж. ҚАЗАҚСТАНДА СТАРТАП КЕЗЕҢІНДЕ БИЗНЕСТІ ҰЙЫМДАСТЫРУДЫ ЖЕТІЛДІРУ ЖОЛДАРЫ.....	43
ЖАНСЕИТОВА Г.С., ТЛЕУБЕРДИЕВА С.С. РАЗВИТИЕ ПРОМЫШЛЕННОГО СЕКТОРА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	46
ЖАРТАЙ Ж.М. GENESIS OF THE THEORY OF THE INTERNATIONAL ECONOMIC INTEGRATION.....	48
ЖЕКЕМБЕК К.Б. СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕТОРГОВОГО БАЛАНСА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	50

ЖИЕНБАЙ С. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГА В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСТИНИЦЫ «NURBI»	55
ЖҰМАХАН А.Ж., ТІЛЕУБЕК Е. ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА И БИЗНЕС В КАЗАХСТАНЕ.....	59
ЗУЛБУХАРОВ А. ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ИНЖИНИРИНГОВЫХ УСЛУГ НА ПРИМЕРЕ ТОО «ТРЕИ-КАРАГАНДА».....	61
ИСАИНОВА С.Р. ПРОБЛЕМЫ HR-МЕНЕДЖМЕНТА В КАЗАХСТАНЕ.....	63
ИБАТУЛЛИН А.С. АДАМИ КАПИТАЛ – ЭКОНОМИКАНЫҢ ДАМУ НЕГІЗІ	65
КАЛИЕВА З.К. СИСТЕМА ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	69
КАРИБАЕВ Е.С. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ҚҰРУДЫҢ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕСІ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАЗАҚСТАНДА ҚОЛДАНУ МҮМКІНДІГІ.....	72
КОМЕНДАНТ А.А. ПРЕДПОСЫЛКИ РОСТА ЕМКОСТИ РЫНКА КОНСАЛТИНГОВЫХ УСЛУГ В МИРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	75
КОЩЕГУЛОВ А.Б. ҰЛТТЫҚ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖҮЙЕНІҢ ЖӘНЕ ИИНОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУДЫҢ ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ КОНЦЕПЦИЯСЫ.....	78
КУЛОВ О.А, ТЛЕУБЕРДИЕВА С.С. ОСНОВНЫЕ ФОРМЫ НЕСТАНДАРТНОЙ ЗАНЯТОСТИ ПОСТИНДУСТРИАЛЬНОЙ ЭПОХИ.....	82
КУПРИЙ О.А., БАЛСАРИНА К.Н. АНАЛИЗ И СРАВНЕНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ В РОССИИ, УКРАИНЕ, БЕЛАРУСИ И КАЗАХСТАНЕ	87
КЛЕЙМЕНОВА О.И., РАХИМОВА А.Н., ПЕРОВА Н.С. ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПОСЛЕДСТВИЙ И ПРИЧИН.....	90
ҚАЛМЕНОВА М.Ғ. ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗДЕРІ МЕН ШАРТТАРЫ.....	92
КАПЫШ Г., МАЕВА Ж. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА САЛЫҚ РЕЖИМДЕРІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	95
MUSSINA S.T. DEVELOPMENT OF INTEGRATION PROCESSES IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	99
М. МУХАМБЕКОВ, Ж.К. МАХАМБЕТОВА РАЗНЫЕ БЫВАЮТ КОРПОРАТИВНЫЕ СОЦИАЛЬНЫЕ ОТВЕТСТВЕННОСТИ.....	103
НУРАЛИЕВА А.М., ТАЯУОВА Г.Ж. ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ В КОНТЕКСТЕ МОДЕРНИЗАЦИИ И УПРАВЛЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЯМИ.....	108
N.S. PEROVA, KUSSAINOVA A. E. TNCs AND THEIR IMPACT ON THE ECONOMY OF KAZAKHSTAN	113
НУРМАНБЕТОВА А.С. ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ КАДРОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ	115
НУРМАНБЕТОВА А.С. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАУДЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ МӘНІ ЖӘНЕ МАЗМҰНЫ	117

НУРМАНБЕТОВА А.С. ПРОБЛЕМЫ И SWOT-АНАЛИЗ ОПЕРАЦИЙ С ЦЕННЫМИ БУМАГАМИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БАНКОВ ВТОРОГО.....	120
ОРЫНБАСАР Т.М. РЕАЛИЗАЦИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ПРОГРАММЫ ПО УПРАВЛЕНИЮ КРИЗИСОУСТОЙЧИВОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	123
САДЫКОВ Т.У. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ В КАЗАХСТАНЕ.....	126
САРБАСОВА Л.Е., УТАРБАЕВА Г.К. ОСОБЕННОСТИ ЛОГИСТИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	129
САРСЕКЕЕВА А.С., ЖИЛКИБАЕВА М.А. ПРОБЛЕМЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ В УГОЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.....	131
SEISINBINOVA A. INNOVATIVE SUPPORT FOR DEVELOPMENT OF ENTERPRISES OF FOOD INDUSTRY.....	135
СЕЙДАЛИЕВА Д. РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В СТРУКТУРЕ ПРОМЫШЛЕННОГО ХОЛДИНГА РК.....	137
СЕМБАЙ Н. ЛИЗИНГТИҢ МӘНІ МЕН ДАМУЫ.....	142
ТЕМИРБЕКОВА Л.А., СУЛЕЙМАНОВА Р.Ф. ОРГАНИЗАЦИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА ПО СИСТЕМЕ ABC.....	145
ТЕМИРБЕКОВА Л.А., ӘБЕУОВА И. АДАМИ КАПИТАЛ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУ ФАКТОРЫ.....	149
ТЛЕУБЕРДИЕВА С.С., ЖАНСЕИТОВА Г.С. ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	152
TLEUBERDIYEVA S.S. METHODS OF STIMULATING INNOVATION ACTIVITIES.....	154
TLEUBERDIYEVA S.S. IMPROVEMENT OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL PROGRESS IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	155
ТОЙЛАЕВА С. Ж. ЖЕКЕ МЕНШІК НАРЫҚТЫҚ ҚАТЫНАСТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК- ЭКОНОМИКАЛЫҚ НЕГІЗІ РЕТІ.....	157
ТЫНГИШЕВА А.М. ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В СИСТЕМЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ.....	160
ТУРУМБАЕВ С. Т. АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ.....	163
УАЛИЕВА М.А., ТЛЕУБЕРДИЕВА С.С., ЖАНСЕИТОВА Г.С. ПРОБЛЕМЫ СОХРАНЕНИЯ И РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЕЛЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ В РК.....	166
УРАЛБАЕВ Н.К. СПОСОБЫ ОРГАНИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ КЛАСТЕРОВ В КАЗАХСТАНЕ....	168
УСЕНОВА Д.М., ХАСЕНХАНОВ Н.Б. МОДЕЛИ РАЗВИТИЯ ИНДУСТРИИ ГОСТЕПРИИМСТВА: ОСНОВНЫЕ ТРЕНДЫ И НАПРАВЛЕНИЯ В СТРУКТУРЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ТУРИЗМА.....	173
ЮВИЦА Н.В. РЕЗЕРВЫ МОДЕРНИЗАЦИИ АДМИНИСТРАТИВНОГО РЕСУРСА НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА.....	173

competition between companies, when innovatively active enterprises get long-term advantages in the market and, therefore, their owners are interested in effective innovation, in which innovative entrepreneurship is respected side of society, and the state has the potential to provide the conditions for their maintenance.

The need to develop innovation as a key factor for sustainable long-term economic growth is one of the priorities of the economic policy of Kazakhstan. A large-scale renewal of industry is to be held, to coordinate the efforts of business, scientific and educational organizations, as well as to find advanced solutions that can ensure national security, a high quality of life for people and the development of new industries.

Kazakhstan faces serious multidimensional tasks related to the need to modernize the industry and intensively develop promising technology industries, improve the financial and non-financial infrastructure of innovations, remove administrative barriers and ensure the most favorable conditions for increasing the demand for innovations from the public sector and small and medium businesses.

ЖЕКЕ МЕНШІК НАРЫҚТЫҚ ҚАТЫНАСТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК- ЭКОНОМИКАЛЫҚ НЕГІЗІ РЕТІНДЕ ТОЙЛАЕВА САЛТАНАТ ЖАНАТОВНА

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ

Мемлекеттік және жергілікті өзін-өзі басқару мамандығы

4 курс студенті, Астана, Қазақстан .

Ғылыми жетекшісі: т.ғ.к., доцент Ауезова Қ.Т.

Қажет ететін өмірлік игіліктердің шегі бар екендігін, басқа арнаға өтіп, баспалдақтың тағы бір баспалдағына аттауымыз қажеттігін әрдайым естуге болады. Және осы игіліктерді өндіруде қажетті экономикалық ресурстармен де шектеулілік жағдайы белгілі. Қазіргі таңда бұл функцияны нарық пен мемлекет атқаруда, әрине бір-бірімен бар міндеттемелерін белгілі тәртіппен бөлу арқылы.

Заманауи қоғамда бұл мәселені шешу үшін меншік құқықтары қолданылады.

Экономика тек адамдардың өзара қарым-қатынастары ғана емес, осы қатынастардың құқықтық формасы, яғни экономикалық тұжырымдама қажетті құқықтық компонентті қамтиды. Негізінен, нақ меншіктік құқық, бүтіндей қоғамдағы және дәл өздерінде аса экономикалық сұраныс пен ұсыныс қарым-қатынас құрылатын ойындарының ережесі болып табылатындығы мойындалған.

Дәстүрлі – меншік генезисінің толық қарастырылуы болып табылады, яғни құқықтық түсінік пен экономикалық түсінікте. Меншік тек бір игілік секілді емес, сонымен қатар осы игілікті қолдану бойынша құқықтар жиынтығы. Көбінесе, «меншік құқығы ... ең маңызды экономикалық санат» болып табылады, бұл кейбір авторлардың экономикалық картаға дейін заңдық меншік гипотезасының басымдылығы туралы айтуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар қазіргі заманғы экономикалық теория британдық адвокат А. Оноре дайындаған және «1 адамнан тұратын» меншік иесінің өкілеттіктерін кеңейтетін (классикалық отандық үшбұрышпен) тізімге енгізілген «құқық пакетін» ашатын тізімді пайдаланады.

Меншік – экономикалық категория ретінде өзіне келесі тармақтарды қамтиды:

10. субъектілер - мүліктік қатынастар тараптары;
11. объект (өз кезегінде материалдық және материалдық емес), бойынша

субъектілер арасындағы қатынастарды қалыптастыратын, бұл мүліктің материалдық мазмұны болып табылады;

12. субъектілер арасындағы нақты қарым-қатынас жүйесі;

13. субъектілер арасындағы қолданыстағы қатынастарды экономикалық іске асыру:

a) микро деңгейде – нақты объектілерді меншіктеу амалдары арқылы;

b) макро деңгейде – элементтерінің жиынтығында экономикалық жүйесінің жұмыс істеуі.

Жеке меншік – бұл экономикалық ресурстарына бақылау құқығын және белгілі адамдар немесе олардың тобының өмірлік игілігін бекіту. Жеке меншік басқа тұлғалардан белгілі бір тойтаруды жорамалдайды, иелер санына жатпайтындар, белгілі объектілерді бақылау құқығымен – капиталмен, жермен, табыспен, түпкілікті тауарлармен және т.б. Бұлардың бәрі енді дербестендірілген болып және де нақты иелері бар болып табылады.

Жеке иемденудің екі түрі бар, бұл екеуі өз мезеттерінде бір-бірінен айтарлықтай ерекшелінеді:

1. Өзі еңбектенетін, адамның өндіріс құралдарына иелік етуі;

2. Бөгде еңбекті қолданатын, өндіруші тұлғаның материалдық жағдайына иелік ету.

Жеке меншіктің бірінші түріне біз – шаруалар мен қолөнершілер және өз жұмысын атқаратын басқа адамдарды жатқызамыз. Экономикалық заңға сәйкес, жеке меншіктік еңбек иелену жеке меншіктік кезінде жұмыскерге өндіріс құралдарына шаруашылықтың барлық нәтижесі тиісті болады. Бұл жұмысшының басқа адамдар тарапынан қысымшылық пен құлдықтың кез келген түрінен толық бостандығын қамтамасыз етеді.

Жеке меншікті пайдалану аралас экономикалық жүйенің негізгі элементтерінің бірі болып табылады. Капиталдың маңызды бөлігі жеке иемденуде болады. Капиталдың жеке меншік құқығы, өндірілген тауарлар, алынған табыс - бұл еркін кәсіпкерлікті қолдаудың маңызды шарты.

Жеке меншіктің түрлері:

1. Жеке немесе отбасылық меншік - мүлікті тікелей бақылау құқығы бір адамға немесе отбасына орналастырылады. Меншік нысанында шаруашылықтар, шағын дүкендер, шеберханалар, кафелер салу мүмкін. Ол сондай-ақ қосылмаған жеке меншік деп атауға болады;

2. Бірлік мүлкі - объектіні тікелей бақылау құқығы оны басқару әдісі туралы келісетін тұлғалар тобына жататын бірыңғай жеке меншік болып табылады. Бұл субъектілер бірлескен иелер немесе акционерлер деп аталады - олардың әрқайсысы меншік нысанының белгілі бір үлесі (үлесі). Әдетте бұл құрылғының құны ақшалай түрде белгіленеді. Бұл меншік нысанында көптеген қазіргі заманғы кәсіпорындар салынуда, өйткені ол қаржылық және басқа да артықшылықтары бар;

3. Акционерлік меншік - бұл бірлік меншік. Дегенмен, маңызды айырмашылықтар бар, сондықтан оны үлестен бөлек қарастыруға болады. Акционер - кәсіпорынның капиталына белгілі бір үлес қосқан және меншік құқығын алған кезде: қауіпсіздік - акция. Акционерлік меншік ешқашан, егер кәсіпорын жұмыс істейтін болса, физикалық бөлінбеуі мүмкін емес, мүлікті жою немесе сатып алу тиісті акцияларды иеліктен шығару арқылы ғана мүмкін болады.

4. Қоғамдық ұйымдардың мүлкі - кейбір қоғамдық ұйымдарда біріктірілген адамдардың топтары: саяси партиялар, кәсіподақтар, интернационалист-жауынгерлер кәсіподақтары және т.б. Бұл дербес жеке меншік емес, яғни жеке меншік емес. Меншік нысанында бұл ұйымдардың мүшелеріне тиесілі болатын жеке акциялар жоқ.

Экономикалық санаттағы азаматтардың жеке меншігі жеке қаражаттың барлық нысандарын қамтиды. Бірақ олардың арасындағы айырмашылықты ескеру қажет. Өйткені жеке меншік өндіріс құралдарына жеке меншік ретінде жеке меншік иелердің бір уақытта

жұмыс істейтін-жасамайтынына, яғни өндіріс процесіне тікелей қатысуына қарамастан, кейіпкерді айтарлықтай өзгертеді.

Осы тұрғыдан алғанда, азаматтардың жеке меншігі - бұл жеке қаражаттың өте ерекше түрі. Ол шығудың ерекше көзі - әлеуметтік өндірістегі еңбегі, жеке тұлғаларға емес, жалпы алғанда, қоғамға немесе жеке ірі ұжымдарға өндірістің екі тәсілі мен нәтижелеріне иелік ету тұрғысынан сипатталады.

Басқаша айтқанда, ол мүлде тәуелді, мемлекеттік мүліктен алынатын, сондықтан ол жеке кәсіпкер үшін жұмыс істейтін қызметкер үшін пайда болмайды. Сонымен қатар, жеке меншік жеке қажеттіліктер үшін емес, тұтыну объектілері ретінде ғана емес, тұтыну объектілері ретінде қолданыла алатын тұтыну объектілері болып табылады және тұтынушы сипаты болып табылады.

Осылайша, жеке меншік - жеке қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін тұтынушылық сипаттағы материалдық тауарларды жеке игеру. Іс жүзінде, бұл жеке меншіктің ерекше түрі. Қоғамдық иеленудің өндіріс құралдары мен нәтижелерінің үстемдігі жағдайында жеке меншік жеке қаражаттың негізгі нысаны болды.

Сонымен бірге, өндірісті қоса, жеке қаражатты игерудің басқа да нысандарын әзірлеу қажет. Өйткені халықтың бұрын-соңды болмаған бөлігінде тау-кен фермасы шығарылды (қолөнершілер емес, шаруалар, жеке фермерлер және т.б.). Жеке тұлғалардың өндірістің нәтижесі болып табылатын осы адамдардың табысы еңбекке негізделген, бірақ тұтынушыға ғана емес, сонымен қатар өндірістік қажеттіліктерге де бағытталған. Бұл қатынастар жеке емес, жеке еңбек немесе шағын жеке меншік ретінде әрекет етпеді. Жеке және отбасылық өндіріс пен кәсіпкерліктің қарым-қатынасы ретінде олар жеке еңбек қызметі, еңбек, оның ішінде шаруа (фермер) шаруа қожалықтары, шағын жеке және отбасылық кәсіпорындар түрінде дамиды.

Жағдай еңбекақы төлеу бойынша еңбекке негізделген жеке меншікке жол берілуімен және оның нәтижесі бойынша өндіріс құралдарының иесімен иеленгендігімен қиындады. Дәстүрлі таңдау шеңберінде оның танылуына кедергі келтірген осындай мүліктің негізгі, іргелі ақауы - біреудің еңбегінің нәтижелерін пайдаланудың эксплуатациялық сипаты. Жалға алу, яғни иеленушімен еркін келісім-шарт негізінде жұмыс күшіне келетін болсақ, онда біздің елімізде жұмыс істейтін мәжбүрлі еңбек формаларымен салыстырғанда бұл жаман емес, жақсы, әлеуметтік жетістік.

Жеке қаражатты алудың әртүрлі экономикалық формалары тиісті және, демек, әр түрлі заңдық жобалауды талап етеді. Тиісінше, жеке меншік құқығы, жеке еңбек (шағын жеке) меншік құқығы, жеке меншік құқығы, яғни жалданып жұмыс күшін тартуға негізделген мүлік бөлінген. Олардың айырмашылығы өкілеттіктердің көлемінде немесе сипатында емес (барлық иелері үшін де), сондай-ақ шыққан жерлерде, іс-қимыл салалары және объектілер шеңбері.

Экономикалық іс-шараларда, проблема қасиеті әрқашан бар. Біз нарық негіз деп экономикалық жеке меншігін айта аламыз. Бірақ нарықтық экономика бар тек қоғамдастықтың экономикалық өмірдің қатысушылары әрбір мойындауға жағдайда басқа бөлек тең иелері. Бұл теңдік арқылы жүзеге асырылады әрбір қатысушы мен экономикалық пайданың иесі өзара іс-қимыл алмасу, бойынша өтеулі негізде және жеке тәуелсіздік басқа баламасы. Жеке меншіктің жоғарыда көрсетілгендей өз түрлері бар. Ол түрлері объектіні пайдалану бағыты мен сипатына байланысты айырылады. Компания негізінде мысал келтірсем. Объектінің әлеуеті аз болуы мүмкін, мемлекет тарапынан белгіленген стандарттар, табыстық салық, кейбір іс-қағаздармен мәселелер туындауы. Осындай мәселе тек қана Қазақстанда емес, әрбір дамушы елдердің басты мәселелерінің бірі. Бұндай жағдайларды заң арқылы бекітіп, халықтың қолдауын алу үшін әрі қарай жұмыс атқаруымыз қажет.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Хейне П. Экономический образ мышления. – Москва: 1991. с. 325;
2. Neil K. Komisar. Law's limits. The rule of law and supply and demand of rights. – Cambridge University Press: 2001. p. 126—135;
3. Каменецкий В. А., Патрикеев В. П. Собственность в XXI столетии. – Москва: Экономика, 2004. с. 32;
4. Экономикалық теория : оқу құралы / [ред. бас. Е. Б. Жатқанбаев]. – Алматы: Қазак университеті, 2014;
5. Бугун А. “Закономерности функционирования и развития экономики”. – Киев: 1993 с. 260;
6. Сафронов И.А., Миропольский Д.Ю. Философия, человек, экономика. – Санкт-Петербург.: СПбГУЭФ, 2001.

ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В СИСТЕМЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ ТЫНГИШЕВА А.М.

Карагандинский экономический
университет Казпотребсоюза

Государственная политика в области здравоохранения – это совокупность решений или обязательств государства по проведению органами власти согласованного курса действий в системе оказания медицинской помощи, направленных на достижение поставленных задач и целей по улучшению здоровья населения[1].

Государственная политика системы здравоохранения Республики Казахстан является частью внутренней политики государства, направленной на обеспечения конкурентоспособности государства, входящего в число 30 наиболее развитых стран мира.

В Казахстане процесс выработки политики носит централизованный характер: этим занимается Правительство Республики Казахстан под руководством Президента РК. Национальная политика в области здравоохранения устанавливается Министерством здравоохранения Республики Казахстан.

К приоритетным направлениям государственной политики на современном этапе развития следует отнести:

- обеспечение доступности и всеобщего охвата населения качественными медицинскими услугами на основе интегрированной системы здравоохранения;
- создание эффективной системы здравоохранения, основанной на солидарной ответственности государства, работодателя и граждан;
- укрепления здоровья населения на основе обеспечения санитарного благополучия, профилактики факторов риска, пропаганды здорового питания и стимулирования здорового образа жизни[2].

Основопологающая роль охраны здоровья населения как неотъемлемого условия жизни общества признается в статье 29 Конституции РК (1.Граждане Республики Казахстан имеют право на охрану здоровья. 2.Граждане Республики вправе получать бесплатно гарантированный объем медицинской помощи, установленный законом)[3]. Помимо Конституции РК статус предмета государственной политики в области здравоохранения закреплен в Кодексе «О здоровье и системе здравоохранения».